

14 dana

● HARDWARE Samsung predstavio Linux PDA

Pomalo smiješnog imena, YOPY, Samsungov novi palm-top uređaj ipak nije smijurija. Temeljen je na 206 MHz ARM RISC procesoru s 32 MB memorije i 10-centimetarskim TFT LCD predočnikom sa stražnjim osvjetljenjem maksimalne razlučivosti 240x320 piksela. Kao operativni sustav predviđen je ARM Linux s integriranim Web browserom i podrškom za MP3 audio i MPEG video te bežične modeme i IrDA standard. YOPY bi se na tržištu trebao pojaviti u drugom kvartalu ove godine po cijeni od 99 \$.

● Još jedan ionizator zraka

U prostoru u kojem živimo i radimo često nam je potrebna „promjena zraka“. Sharper Image Corporation je počeo isporučivati Ionic Breeze(TM) Personal Air Purifier, prijenosni uređaj za ionizaciju zraka. PAP je namijenjen putnicima i općenito ljudima koji provode sate u zatvorenom i ustajalom prostoru, a moguće ga je nabaviti u Sharper Imageovim trgovinama i preko njihovog WWW sitema.(GM)

● SOFTWARE IBM ViaVoice

ViaVoice za Palm Pilote

Nova inačica programa za glasovno upravljanje računalom

IBM je na velikoj The Mobile Insights konferenciji predstavio svoju novu inačicu vrlo popularnog programa za glasovnu kontrolu i upravljanje računalom namijenjenu hand-held uređajima (ponajprije iz serije Palm Pilot). Stručnjaci IBM-a obavili su demon-

straciju na novim Palmovima iz serije III pokazujući punu funkcionalnost tih malih prijenosnih računala. Svoju su novu tehnologiju nazvali IBM's Personal Speech Assistant, PSA, još uvijek je u prototip inačici, a na tržištu bi se mogla pojaviti već ove godine. (dt)

Dell nudi prijenosna računala sa stilom Dellovo prijenosno računalo Inspiron 3800 (s cijenom od 1,499 dolara) dolazi u dvije boje - forest green i sierra maroon. Dell tako nastavlja uspjeh prošlogodišnjeg modela 3700 koji je također ponuđen u dvije boje te pokazuje korisnicima da dobar dizajn ne mora značiti kompromis u kvaliteti. (GM) foto: Business Wire

● POLITIKA Internet inicijativa

Blair e-vangelist podržava umreženu Veliku Britaniju

Želja britanskog premijera Tonyja Blaira je Internet u svim domovima Velike Britanije

DAMIR ĐUROVIĆ

Blair je u svom prošlotjednom govoru istaknuo podršku proširivanju Interneta u Velikoj Britaniji tijekom idućih pet godina te dobivanje univerzalnog i svima dostupnog pristupa. "Ostvarenjem ideje dostupnosti Interneta svakom članu društvene zajednice postajemo konkurentni-

ji u svijetu, a ujedno se smanjuje i socijalna isključenost pojedinca", izjavio je Blair. Tijekom govora Blair se posebno osvrnuo na trenutačnu situaciju na britanskom Internet tržištu, gdje je došlo do otvorene velike konkurencije između vodećih Internet providera (kao što su BT, Telewist i NTL) i niza pridošlica. Konkurenciju je Blair ocijenio pozitivnom jer se time

ostvaruje široka ponuda Internet usluga, a istaknuo je i želju za još većim pojeftinjenjem Interneta u zemlji. Na kraju govora Blair je

rekao: "Amerikanci su već nekoliko puta predviđali budućnost Interneta kao besplatne usluge, no Velika Britanija će to ostvariti

Tony Blair (na slici sa suprugom Cherie) Britanski se premijer nimalo ne boji Interneta (f:Reuters)

● HARDWARE Mikroprocesori

AMD prekinuo proizvodnju K6-3 serije procesora

K6-3, poboljšanu inačicu AMD-ove obitelji K6-2 procesora, očekuje sudbina Appleovog Newtona i sličnih proizvoda koji nisu uspjeli zaživjeti na za njih predviđenom dijelu tržišta

DENIS MATUZIĆ

Ako je procesor ispunio očekivanja u performansama, bio je preskup za one kojima je bio namijenjen. Za razliku od starije K6-2 serije procesora, K6-3 je svoje bolje performanse mogao zahvaliti 256 KB integriranoj cache međumemoriji koja je poboljšala ukupne performanse procesora, ali i povećala troškove proizvodnje. K6-3 će se do daljnega prodavati za prijenosna računala, ali novih inačica tog procesora neće biti na tržištu. AMD ga je

uklonio sa svog službenog cjenika, čime je definitivno stavio do znanja da je razvoj te serije završen. Vijest o prestanku proizvodnje K6-3 serije pojavila se istodobno s izlaskom 1 GHz Athlona i 550

MHz inačice K6-2 procesora, iz čega se može zaključiti da se AMD potpuno posvetio sedmoj generaciji čipova, ali još uvijek nije spreman potpuno odustati od Socket 7 platforme.

Tim su novostima svi planovi o K6-3+ seriji procesora dovedeni u pitanje, iako se može dogoditi da barem K6-2+ serija ugleda svjetlost dana.

● INTERNET Courier electronique umjesto e-maila

Francuska "zabranila" e-mail

Opasni francuski planovi za sprječavanje daljnjeg izbljeđivanja njihovog jezika

DAMIR ĐUROVIĆ

Francuski političari koji su svojedobno prema anglicizmima kao što su weekend i sandwich zauzimali negativan stav kao prema žabama krastačama su, čini se, ponovno stali na svoje noge. Ovaj put kane prisiliti francuske

civilne službe na odvikavanje od tzv. cyberanglicizama. Prvu i najvažniju promjenu birokrati će primijetiti prilikom prestajanja korištenja e-maila jer će se odsad ta usluga zvati courier electronique (elektronisko pismo). Drugi engleski jezikovni izraz smatran preopasnim stock option bit će zamijenjen s option sur titre, a vrlo često upotrebljavani medija magnet s animant des medisa. Ali te promjene, kao i u nekoliko prijašnjih pokušaja vlade da iz modernog francuskog jezika izbaci što više anglicizama su već na samom početku bile osuđene na propast jer je i sama vlada priznala da država ne bi smjela biti ta koja svojim građanima nameće uporabu određenih izraza iako bi bilo poželjno kad bi svi nastojali pričati istim jezikom. Internet zajednica već odavno komunicira donekle jedinstvenim jezikom, a za nj je igrom slučaja i okolnosti izabran upravo engleski.

Tradicija ipak prevladala

Francuzi se ustrajno bore protiv stranih izraza

FOTOVIJEST

Digital Memory Player Ryoko Yao, namještenica tvrtke Sanyo, pokazuje Digital Memory Player, prijenosni uređaj namijenjen slušanju glazbe "skinute" s Interneta te multimedijску memorijsku karticu od 32 megabajta. Sanyo je najavio da već u prvom mjesecu misli prodati dvadeset tisuća primjeraka tog uređaja s oznakom SSP-PD7. U japanskim će se trgovinama pojaviti 21. travnja, a njegova će cijena biti oko 335 američkih dolara.(RG) Foto: Toshiyuki Aizawa/Reuters

● DOMAĆA VIJEST Telecom

Tesla gradi GSM mrežu u Crnoj Gori

Ericsson Nikola Tesla je upravo potpisao iznimno značajan ugovor. Riječ je o isporuci opreme i usluga za izgradnju GSM-a u Crnoj Gori vrijednoj 25 milijuna DEM

INES PANCER

Ako je ETK dosad u zemlji i inozemstvu realizirala nekoliko projekata mobilne telefonije, ovo je najkompleksniji projekt što ga je ugovorila na području GSM-a.

Mobilna telefonija sustava GSM koju isporučuju Crnoj Gori uključuje sustav komutacije (MCS), sustav za upravljanje baznim stanicama (BCS) i 55 baznih stanica. Važno je reći da je po prvi put primijenjen i Cell-planning, najsuvremeniji digitalni način za utvrđivanje broja i lokacija za bazne stanice. Kapacitet GSM sustava u Crnoj Gori je 90 tisuća priključaka, od čega je 60 tisuća pretplatničkih (postpaid) i 30 tisuća s prepaid funkcijom. Sustav će također omogućiti i 16 tisuća ruralnih fiksnih GSM priključaka na teško dostupnim, brdovitim predjelima te zemlje.

Ugovorene su i različite podrške kao što je kompletni sustav naplate (Billing System) te niz najsuvremenijih usluga za korisnike poput kratkih pisanih poruka (Shortmessage), govornih poruka

(Voice Services), GSM on the Net i sl. Ugovorom je predviđena i izobrazba stručnjaka iz Telekoma Crne Gore koju će osigurati ETK.

Povodom potpisa ugovora Ratko Andrijašević, zamjenik direktora Telekoma Crne Gore i voditelj projekta GSM u izgradnji, je između ostalog rekao: - Ericsson Nikola Tesla je oduvijek bila glavni isporučitelj telekomunikacijske opreme na crnogorskom tržištu, a Ericssonova oprema pokriva 85% telefonije i cjelokupnu telegrafiju u našoj državi. Podaci govore da je Crna Gora, poslije Australije, zemlja s najvećim brojem Ericssonovih priključaka po stanovniku. Tijekom višedesetljetne suradnje uvjerali smo se u kvalitetu Vaše opreme.

MULTIMEDIJA Rio dobiva SanDisk flash memoriju

Tvrtka S3 je objavila da je potpisao partnerski ugovor s tvrtkom SanDisk koja će osigurati potrebnu količinu flash memorije za treću generaciju Diamondovog Rio MP3 uređaja. S obzirom na predviđanja da će tržište digitalnih audiouređaja porasti s 800 000 na 10 milijuna do 2003., to je vjerojatno samo prva u nizu najava uređaja te vrste. SanDisk je, uz Microsoft, Panasonic i Toshiba, član skupine koja je objavila novu SD Memory Card specifikaciju. Kako se cijena te vrste memorije kreće oko 3 \$ po MB, cijene će morati pasti prije nego što se veći broj kupaca odluči kupiti uređaj s 128 MB memorije.

INTERNET Prijenos informacija još jeftiniji

Na konferenciji u Lisabonu sudjelovali su predstavnici Europske zajednice i znanstvenici, a glavna je tema rasprave bilo omogućavanje još jeftinijeg prijenosa informacija. Naime, postavljeno je pitanje zbog čega u prijenosu informacija, prije svega u cijeni, zaostajemo za Amerikom, te se odredilo da tog zaostajanja više ne smije biti. Potkraj ovog mjeseca trebala bi se na razini Europske zajednice održati velika konferencija o načinima snižavanja cijena prijenosa informacija jer to je jedini način da se ne zaostane za Amerikom koja je upravo na tome izgradila veliki uspjeh svog gospodarstva u posljednjih nekoliko godina. (dt)

NOVE TEHNOLOGIJE Budućnost čitanja

Budućnost čitanja možda dolazi iz Xeroxovog PARC-a: od 1. ožujka u Muzeju tehnoloških inovacija u San Joseu u Kaliforniji održava se izložba pod imenom Future of Reading. Primjerice, jedan od izložaka prikazuje psa koji čita, drugi trodimenzionalnu interaktivnu priču koja se odmotava dodirujući ruku... (GM)

Pornosličice na Internetu Široka ponuda uzrokuje psihološku ovisnost

INTERNET Istraživanja Pornoovisnici

Američki seksolozi ukazuju da je najmanje 200 000 ljudi ovisno o Internet pornografiji

DENIS MATUZIĆ

Istraživanje Centra za bračna i seksualna pitanja iz San Josea u Kaliforniji pokazuje da je najmanje 200 tisuća ljudi diljem svijeta ovisno o pornografskim siteovima, što znači da redovito posjećuju Internet stranice s takvim sadržajem te da sudjeluju u chatovima i news grupama. Obzirom na velik broj web stranica s takvim sadržajem, iznenađujuće je da je

broj korisnika relativno nizak. Al Cooper, ravnatelj Centra, želi da se istraživanja nastave kako bi se utvrdilo vode li seksualni porivi online seksualnim zlostavljanjima i nastranostima u stvarnom životu. Nada se da će istraživanje ukazati na probleme te pridonijeti edukaciji javnosti i sprječavanju seksualnog kriminala. Analize pornografije i spolnog ponašanja nisu ništa novo, ali ovo je prvi put da je istraživanje usmjereno na Internet.

INTERNET Istraživanja

SAD protiv anonimnosti na Internetu

Po izvještaju što ga je naručio predsjednik Clinton, lakoća postizanja anonimnosti na Internetu stvara velike probleme

GORAN MARINIĆ

Izvještaj s temom nezakonitih aktivnosti na Internetu (Unlawful Conduct on the Internet) u završnoj je fazi. Na njemu radi skupina visokih dužnosnika na čelu s osobom iz javnog tužilaštva, Janet Reno. Izvještaj ukazuje na to da je na Internetu lako skriti identitet i izbjeći odgovornost za vlastite postupke te poziva na proširivanje ovlasti policije kako bi se mogli otkriti autori hakerskih napada i anonimnih e-mail poruka. Nedavni niz hakerskih napada putem tehnike koja iskorištava "denial-of-service" rupu je samo

naglasio problem - istraga koju je vodio FBI nije rezultirala nijednim uhićenjem jer su počinitelji uspjeli zamesti svoje tragove. Radna skupina naglašava potrebu za načinom praćenja komunikacija putem Interneta u realnom vremenu (i to na internacionalnoj razini) kao i mogućnost praćenja pojedinaca - kako bi se spriječila anonimnost pri izvedbi nezakonitih aktivnosti. Trenutačno ne postoji zakon po kojem bi se korisnici Interneta morali identificirati u SAD-u, a niz usluga poput besplatnog e-maila olakšava postizanje anonimnosti. Plan predlaže poticanje ISP-ova da bilježe aktivnosti svojih korisnika. Ova

najava izazvala je brzu protureakciju zastupnika slobode govora. Oni priznaju da je zloraba postojećeg sustava relativno laka, no i da postoji potreba za nekim

oblicima anonimnosti. Također, oni se boje da bi stvaranje nadzornog sustava dovelo do ispunjenja jednog oblika Orwellove vizije.

Janet Reno i Bill Clinton
Koliko je Internet zapravo opasan?

HARDWARE Visual Fault Analyzer

Napredak u proizvodnji čipova

Softver za dijagnosticiranje i popravljavanje čipova

Intellitech Corporation, tehnološki vodeća tvrtka na polju scaniranjem temeljenih debug testova najavila je prošli tjedan dostupnost Visual Fault Analyzera (VFA) za pregledavanje i

identificiranje grešaka prilikom sklapanja visokointegriranih čipova. VFA u kombinaciji s Intellitechovim jeftinim ATE-om (Automatic Test Equipmentom) znatno će ubrzati dijagnosticiranje

i popravljavanje čipova vizualnim pokazivanjem izvora grešaka i njihovih lokacija čak i kad su skrivene unutar samoga uređaja. Tom novom opremom proizvođači integriranih čipova, a ponajviše proizvođači računalnih procesora, postići će znatno veće rezultate prilikom sastavljanja svojih proizvoda, što bi moglo dovesti i do njihovog većeg pojeftinjenja. (DB)

HARDWARE Noviteti

Dell konfiguracija GeForce s 64 MB

Zasad ekskluzivno, u Dellovim konfiguracijama prodaje se prva 64-megabajtna nVidia GeForce grafička kartica

Od kraja veljače u Dellovim Dimension B računalima opcionalno je ponuđena nVidijina GeForce Plus grafička kartica s 64 megabajta DDR (double data rate) memorije. Riječ je o trenutačno najnaprednijoj grafičkoj kartici s 64 MB memorije, što je čak četiri puta više od standardnih 16 MB. Dellova tehnika prodaje se temelji na sustavu naručivanja preko Interneta, tako da korisnik sam sastavlja svoju konfiguraciju. Osnovna cijena Dimension B računala, zamiš-

ljenog kao vrhunski stroj za igranje, koja uključuje običnu GeForce karticu s 32 MB memorije je 3235 dolara (u Americi). Nadoplata za GeForce Plus 32 MB karticu je 130 \$, a za novu 64 MB karticu čak 240 \$. Predviđa se da ona neće biti dostupna odvojeno od konfiguracije još nekih mjesec dana, nakon čega će i drugi proizvođači predstaviti slične kartice. Budući da su Dimension B računala namijenjena uglavnom onima koji ne gledaju na cijenu, Dell ne bi trebao imati prevelikih problema s prodajom novog GeForcea.

FOTOVIJEST

Novi Pision Manekenka u ruci drži najmanje palmtop računalo na svijetu koje je proizvela tvrtka Pision. Taj se model može povezati na Internet preko mobilnog telefona putem komunikacije infracrvenim zrakama i predstavljen je na sajmu CeBIT u Hannoveru. (RG) Foto: Kai Pfaffenbach/Reuters

HARDWARE Nova CCD kamera

Tvrtka PULNIX America, Inc. objavila je da će na tržište izbaciti novu kameru TM-5LC 1-inčnu koja će se moći koristiti s manje svjetla, ali je najbitnija njezina veličina - poput ruža za usne. Njezina osjetljivost je čak 0.5 luksa, a pomoću novodizajniranih leća zadovoljit će i najzahtjevnije korisnike. (dt)

Pobjednička kombinacija

brother
laserski pisaci

PC Welt siječanj 2000. - No. 1

HL-1250 **2937 kn+PDV**

PC World online veljača 2000.
"Best Buy"

HL-1240 **2521 kn+PDV**

distributer: **Ve-mil d.o.o**
Baštijanova 52a, Zagreb
tel.: (01) 36 67 700
fax.: (01) 36 67 701
e-pošta: Ve-mil@Ve-mil.hr
www.Ve-mil.hr

PON - PET 8,30 - 17,00 SUBOTA 9,30 - 14,00